

בס"ד ז' אלול ה'תשע"ו
 הדלקת נרות - 18:35
 צאת השבת - 19:25
 רבנו תם - 20:10
 שעון קיץ - לפי הלוח המדוייק של "אור החיים"

שנה שש עשרה - עלון מס' 833
 @ במוצאי שבת מתחילין "ברכת הלבנה".
 @ ביום שני ט"ו אלול הילולת דן בן יעקב זיע"א.
 @ סגולה גדולה להשתתף בסעודה רביעית בבית הכנסת
 "אוהל-מועד" ובסליחות עם הראשל"צ יצחק יוסף שליט"א

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפ"ט"ד"ן: "אנכי אנכי"
 (ישעיה נ"א)

פרשת שופטים

כולם מגיעים במוצ"ש ב-24:00
 לסליחות בלווין עם הפייטן
 משה חבושה ב"אוהל מועד"

מעייני הפרשה:

- ← המצווה להקים שופטים ושוטרים להשגיח על הסדר, ואזהרה על הקמת מצבה לעבודה זרה. העונש על עבודה זרה.
- ← משפט המלך בישראל, זכויותיו וחובותיו.
- ← איסור כישוף, אזהרה לשמוע לנביא אמת ולהעניש את נביא השקר.
- ← דיני רוצח בשוגג ובמויד, איסור הסגת גבול ועונשם של עדים זוממים.
- ← מצוות עגלה ערופה.

"שופטים ושוטרים התן לך בכל שערך... ושפטו את העם משפט צדק" (טו, יח)

"תתן לך" - כותב היכלי יקר, רבי שלמה אפרים מלונצ'יץ, קשוט עצמך תחילה, כלומר, קודם דאג שתהיה אתה מושלם, ורק אחר כך תוכל להתפנות להשפיע על אחרים שייטיבו דרכיהם. ברוח דומה פירש האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחה: "שופטים ושוטרים תתן לך" - כשאדם שופט בקביעות את עצמו, רואה את הליקויים שבו וגם את המעלות של אחרים, הגיוני שאז "ושפטו את העם משפט צדק". אבל מי שרק רואה את חסרונות הזולת ולא רואה את הגיבנות שלו עצמו, אחד כזה טבעי שימנע משפט צדק.

"שופטים ושוטרים התן לך בכל שערך"

ראשי תיבות שְׁעָרֶיךָ - שיניים, עיניים, ראש/רגל, ידים, פה - המזון ממנו אנו ניזונים ברמה גשמית ורוחנית. שְׁעָרֶיךָ מלשון שיעור, במובן של מידה. ושיעור הוא גם למידה. שְׁעַר בשינוי ניקוד שְׁעַר מלשון דמיון רמז לעבוד עם הדמיון - לחזק, לטהר ולקדש את השערים בקרבנו.

"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל"
 אפילו אומרים לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין (רש"י). לכאורה איך ייתכן שיהפכו ימין לשמאל ושמאל לימין? אלא כאשר אדם עומד ופניו למזרח הרי צד ימינו הוא לכיוון דרום, ואילו כאשר יסתובב ויעמוד כשפניו למערב התהפכה ימינו לכיוון צפון... ולכן אפילו אומרים לך על ימין שהוא שמאל, כלומר, הכיוון בו אתה רואה את הדברים אינו נכון...

"מקרב אחיך השים עליך מלך" (יז, טו)

עלידי התקרות לאחיד, עלידי אהבת ישראל בלב שלם, תשים עליך את עול מלכותו של הקב"ה. (רבי משה מקוברין)

"תמים תהיה עם ה' אלוהיך" (יח, יג)
 אומר רבי שמחה בונים מפשיסחה שזו המצוה היחידה בתורה שנאמר בה "עם ה' אלוהיך" מפני שבקלות יכול אדם לרמות את הסובבים אותו על ידי שמראה את עצמו תמים, ובאמת שֶׁבַע תועבות בליבו. מעמיד פנים של "תם" ונוגח כ"מועד". לכן הזהירה אותו התורה תמים תהיה עם ה' אלוהיך. לפניו ברוך הוא נגלו כל תעלומות, לפניו תהיה תמים.

"מקרב אחיך השים עליך מלך" - "מקרב אחיד" בגימטרייה "משבט יהודה" (בעל הטורים)

"מקרב אחיך השים עליך מלך"
 ביהדות ישנו מושג הנקרא מֶלֶךְ ראשי תיבות מַח, לַב, כְּבֹד. "מלך" הוא אדם שהמח והראש מובילים אותו. אדם שהלב והרגש מנהלים אותו הוא "למדן" ואדם ההולך אחר יצרים ורצונות של עצמו לעצמו בלבד הוא בעצם "בלם" והכל עניין של מידה.

"כי האדם עץ השדה"
 קוראים השבוע בפרשה כי נשמת האדם היא כמו עץ נטוע בגוף - באדמה - יש בכוחה להצמיח כל זרע שנטמן בה. אלול חודש התשובה, קורא לנו לשוב כביכול אחורה בזמן לבדוק מה קורה בתוכנו כדי להשיב את שיווי המשקל ברוחניות ובגשמיות בכל השערים ובכל השיעורים. "לשוב" לא כדי לחזור למצב ממנו יצאנו כאילו דבר לא היה, אלא חזרה ממקום אחר, מעובד, מעובר בעיבורים חדשים ומצמיחים לשנה החדשה שתבוא - את כל אלה מאחלים לכל אחד ואחת מישראל.

"...ועטתה התועבה הזאת בישראל... וביערת הרע מקרבך" תועבה-אותיות תועה בה, עלינו לבער את הרע מקרבנו, כי דרך עוברי עברה, לעשותה בסתר, לכן דורשת התורה לחפש במסתרים "מקרבך" ולבער אותם כמו את החמץ שמוצאים בסדקים.

פינת הנביאים והפזמונים

וישמן ישרון ויבֵעֵט. ישרון = הוא פנוי לעם ישראל. הפונה למי שמתנהג בכפיית טובה, פשם שעם ישראל נהג במדבר, לאחר שאלוהים הוציא מעבדות לחרות והולינו במדבר ארבעים שנה.

דוגמה: הפזמון שְׁחָלִים מְאוֹד בְּאַרְץ וּבְעוֹלָם, נִתְקַ אֶת קִשְׁרֵי עִם קְבוּצָתוֹ בְּאַרְץ - וַיִּשְׁמֵן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעֵט.

מקור: וַיִּשְׁמֵן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעֵט [דברים לב, טו]. (ניבונון)

הסירו מכשל מדד עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי" : <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"בניד בשחילי זחיים" - חינוך

חזרת החזרה ללימודים (המשך)

אקטיביות ותחושת שליטה - מומלץ ליוזם פעילויות מקדימות ומכוונות מטרה, המשתפות את הילד, בצורה מותאמת לגיל. שיתוף הילדים הצעירים ייעשה בין היתר קניית תלבושת אחידה, ילקוט וספרי לימוד. אלו יעניקו תחושת בטחון ושליטה במצב. עם הבוגרים יותר כדאי ליצור "עשייה" משותפת כמו תכנון בילוי משותף אהוב על כל בני המשפחה שיציין את סיום החופשה והחזרה בכוחות מחודשים ללימודים.

ד. דיבור והקשבה אמפאטית - לרובנו תסייע שיחה על תכנים מטרידים, ההרגשה שעוד משהו שותף ויודע על הדברים המציקים מרגיעה ומשחררת. חשוב להתאים את השיחה לגיל הילד ולהעדפותיו. ישנם ילדים שמרגישים פחות צורך לשוחח ולשתף, וכן לעתים בני נוער פחות ששים לשתף את הוריהם.

"כי האדם עץ השדה" (כ, יט)

העץ כדי לגדול ולהוציא פירות צריך מים. ולא חשוב איה מים אתה משקה אותו. העץ אינו צריך מי עדן או מים מסוננים ואפילו לא מים מהברז אפשר להשקות את העץ במים מלוכלכים עם חולות והוא צומח ומוציא פירות מתוקים. כלומר אתה משקה אותו במים מלוכלכים (בזבל) והוא לא מחזיר לך "זבל" אלא מחזיר לך פירות מתוקים וטעימים.

התורה מצפה שכן נתנהג "כי האדם עץ השדה" גם אם משהו פגע בך, חירף וגידף אותך וזרק עליך זבל אתה צריך לכבוש את היצר ולתת לו פירות מתוקים ולפזר אווירה נוחה ונעימה לעודד ולחייך תמיד לזולת, ולהביא שאין אדם עובר עבירה אלא בגלל שנכנסה בו רוח שטות ומסתבר שמי שחוטא זה מין סוג של חולה נפש מעודן וצריך לרחם עליו ולא להיפגע ולנסות להחזירו למוטב בדרכי נועם. (מפי תלמיד חכם אחד)

רפואה שלימה לאסתר חזי בת עטוקה מנב"ת הקבי"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אברהם וסיה"ה גדיה. שתחזור לאיתנה ותזכה לשנים רבות טובות ונעימות ותרווה נחת ושלווה מכל יוצאי הצלחה

לכל הנשים הצדקניות
נסיעה לקבר רחל ולכותל המערבי
תקיים אי"ה ביום שני טז אלול
(19-9-16) רוד : 053-4109549

מרכה זכחה לאפרים וייכבד נסימי הי"ו על הסיוע לזיכוי הרבים שיבורכו מפי עליון ובכל מיילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות יאיר הקבי"ה דרכם מתוך בריאות ופרנסה טובה לשנים רבות

כל הישועות והברכות
לאהרן וצביה ז'רפי הי"ו שתזכו לבעד, לרפואתם והצלחתם שיתמלאו כל משאלות ליבם לטובה. זכות המצוה תעמוד להם שיתברכו ברוחניות ובגשמיות ובפרנסה טובה, וירונו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם. להבדיל לענין תורניה בת סאלם ז"ל

מרכה זכחה לאפרים
הגיוע הבן מיכאל ניי לאילן וסיה"ה גדיה. להצטיינות. יהי רצון שיעלה במעלות התורה והיראה. שיתברך ברוחניות בגשמיות ויצליח בלימודיו ובכל דרכיו ומעשיו וברכה לשנים רבות וטובות

רפואה שלימה
ללידו בנישו בת גילה הקבי"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אברהם וסיה"ה גדיה. שתחזור לאיתנה ותזכה לשנים רבות וטובות

קול מן אלהים קול מן אלהים מוזל טוב ואיחולים לבניים
המר זאבן מנב"ת קטי וזלפובייץ מנב"ת לנישואי דניאל עם זללי-הן יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. "עני הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל"

ארגון "אברהם יגל"
מזמין את הציבור לשיעור בלווין של הרשליצי הר"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "איהל מועד" רח' הנשיאים 3, יבנה. שיחל במוצאי שבת בשעה 22:45 ואמירת סליחות עם החזן והפייטן ר' משה חבושה השידור יוקרן על מסך ענק מתקיימת סעודה רביעית כשרה למהדרין. (בחשות מאפייית בית הלחם בהנהלת אבי מוסאי הי"ו).

קול מן אלהים קול מן אלהים מוזל טוב ואיחולים לבניים
דב ומזל ווסקובייניק הי"ו אייל ומיטל ז'ובדיה הי"ו לנישואי אוראל עם טהר הי"ו יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. "עני הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל"

מרכה זכחה לאפרים
לא"י ועליה מוסאי על הסיוע לזיכוי הרבים שיבורכו מפי עליון ובכל מיילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות יאיר הקבי"ה דרכם ומזלם מתוך בריאות איתנה ופרנסה טובה לשנים רבות ונעימות.

לזיכוי הרבים
לכולל חשוב ביבנה דרוש מחשב ומסך להפעלת מאגר "איצר החכמה" המשמש את כל הציבור הרחב התורם ומשפחתו יתברכו עי"י אברכי הכולל. טל' 052-7609010

רפואה שלימה
ליצחק מוסאי בן דינה הי"ו הקבי"ה ישלח מזור ומרפא לרמ"ח אבריו וש"ס"ה גדיה. שיחזור לאיתנו ויזכה לשנים רבות עם רעייתו שושנה

מקום מיוחד לנשים
בלעדי ביבנה

לענין הצנועה והענוה **תורכה גרפי** בת סאלם ז"ל ביום שלישי פקידת שנתה שתמליץ טוב בעד כל משפחתה

לענין הצנועה והישר **יצחק זידי** בן יוסף ז"ל בשבת ז' אלול פקידת שנתו שימליץ טוב בעד כל משפחתו

לענין הצנועה והענוה **גולשן באבאי** בת מרים ז"ל השבוע 11 חודשים לפטירתה שתמליץ טוב בעד כל משפחתה

פארה אהנת שיעור מרתק ומעניין בנושא חסידות והנ"א מפי הרב רפאל בלקר מתקיים כל יום שלישי לאחר ערבית בבית הכנסת "יחזקאל הנביא" לענין ראובן שלומי בן דבורה ז"ל סליחות כל לילה בחצות

ברכה והצלחה
לפנחס ודורית ישראלית על הסיוע לזיכוי הרבים שיבורכו מפי עליון ובכל מיילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות יאיר הקבי"ה דרכם ומזלם מתוך בריאות איתנה ופרנסה טובה לשנים רבות טובות ונעימות.

לענין הצנועה והענוה **עדנה שהין** בת קדמחא ומיזה ז"ל בשבת ז' אלול פקידת שנתה שתמליץ טוב בעד כל משפחתה

לענין הצנועה והישר **חודדה דוד-זהה** בן יוסף ז"ל ביום רביעי יא אלול פקידת שנתו שימליץ טוב בעד כל משפחתו

לענין הצנועה והענוה **איטו אבוטבול** בת שמחה ז"ל השבוע 11 חודשים לפטירתה שתמליץ טוב בעד כל משפחתה

שבת שלום זמבזדק

רפואה שלימה והחלמה מהירה :
שלמה לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פריי רפאל בן מרים הי"ו יצחק-חי כהן זהה בן פרידה הי"ו באבאי באבאי בן מורודי הי"ו לירן מלכה בן ריטה ועמרם הי"ו ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

שבת שלום זמבזדק

לענין נישואים :
הרה"ג יוסף-מיכאל אברגיל בן רינה ז"ל לוי לוי בן דוד ורבי ז"ל חיים חייק"ה טחלוב בן שירין ז"ל ניסן אברהם בן נהיית ז"ל יוסף דוקרקר בן רחל ומשה ז"ל איטו אבוטבול בת שמחה ז"ל שרה מוסאי בת סרוור ז"ל רחל מוסאי בת ביבי ומרדכי ז"ל

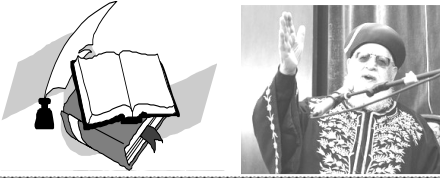
לענין נישואים :
מרדכי לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פריי רפאל בן מרים הי"ו יצחק-חי כהן זהה בן פרידה הי"ו באבאי באבאי בן מורודי הי"ו לירן מלכה בן ריטה ועמרם הי"ו ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

לענין נישואים :
מרדכי לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פריי רפאל בן מרים הי"ו יצחק-חי כהן זהה בן פרידה הי"ו באבאי באבאי בן מורודי הי"ו לירן מלכה בן ריטה ועמרם הי"ו ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

לענין נישואים :
מרדכי לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פריי רפאל בן מרים הי"ו יצחק-חי כהן זהה בן פרידה הי"ו באבאי באבאי בן מורודי הי"ו לירן מלכה בן ריטה ועמרם הי"ו ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

חודש אלול - הלכות סליחות

בח הדיבור - פרשת שופטים

”לא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה לו מאוד”. נאמר בפרקי אבות אל תרבה שיחה עם האישה וכל המרבה הרי זה יורש גיהנם, דהיינו כי אם תתחיל בשיחה, משם מגיעים גם לעבירה. כל זה רמז: ”נשים ולא יסור” = ס”ת **אמר**, מילה ועוד מילה ומתחילה שיחה ובסוף ”וזהב לא ירבה” = ס”ת **באה** אלו, ומשם הדרך לעבירה קצרה ביותר ובסוף יורש גיהנם. מדובר על האיש, ואם באה אישה ומתחילה בשיחה, בעדינות ובמהירות יעזוב את המקום ויאמר לה, **נשים ולא יסור לבבו** = ס”ת **אמור** לה. **יסור** אותיות **סורי** (מצטער באנגלית) אסור לי להרבות שיחה עם האישה. ואם ”נופל” כבר בשיחה זה עובר לבילוי ששם שותים לשוכרה. ומה שותים **ירבה** אותיות **בירה**. לכן כדי לא להגיע למצבים כאלה ידאג תמיד שתהיה מחיצה פיזית ורוחנית בינו לבין הנשים, שכתוב בפסוק **ולא ירבה לו נשים ולא** = ר”ת **וילון** כך שומר הוא גם על עיניו ואז לא יסור לבבו, כי עיניו שמורות מלתור ולא מביט במקומות האסורים. ומהם הוילונות של האדם? הלא הם העפעפיים שהם כמו וילון, פעמים שצריך לפתחם לשימוש האדם ביום יום ופעמים שצריך לסגורם כאשר נתקל במראות אסורים. כך גם באיברים האחרים יש להם גם שערים שנסגרים ונפתחים. בעבירות האלו הקשות של ”ולא תתורו” ועריות או לשון הרע ושמיעה של רכילות או כל עבירה אחרת, זה מותר, אסור, שחור, לבן. אין באמצע דהיינו יאמר האדם זה אסור אני אגיע ואצליח להתגבר על הנסיון. אוי לאותה מחשבה. זהו נקרא **שטח אפור** וזה המסוכן ביותר. ”ולא יסור לבבו וכסף” = ס”ת **אפור**. ומהו ”וכסף” זהו גם צבעו של הכסף. וזה רמז לנו גם על ענייני הגזל שגם שם יש שטח אפור, כמאמר הגמרא גזל ועריות לב מחמודתן. דהיינו תמיד יש נטיה בלב לכיוון העבירה, לכן הזהירות רבה מאוד בתחומים אלה. הגמרא מזהירה אותנו ממה להתרחק ביותר, ומתי מגיעים בדרך כלל למציאות כזו אלא מתוך רווחה אכילה ושתיה מרובה, שנאמר ”וישמך ישרון ויבעט, עבית כשית” ושכחת את ה' אלוהיך. רמזו לאדם שיתגבר על תאוות האכילה שלא יגיע לעבירות הנ”ל. ”ולא ירבה לו נשים” אותיות **ישמן** כל אלו הדברים הולכים ביחד. הרמב”ם אומר שכל דבר בחיים יילך בדרך האמצעית דהיינו לא ירבה ולא ימעט, כך יילמד עצמו להסתפק במועט אזי יזכה בחיים שקטים ושלווים. ”ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקיבה”, פשט הפסוק אלו המתנות שצריך לתת לכהן. ישנו רמז לעניין שוחד במשפט לדיינים. א. **יהי משפט הכהנים** = ס”ת **מטה** את המשפט או הדין. ב. כתוב ב' פעמיים את התיבה **מאת** העם **מאת** זבחי, אותיות **אמת** דהיינו על פי שני עדים יקום דבר המשפט. ועוד מאת פעמיים רמזו גם על הסכום דהיינו מאתיים. ג. ”אם שור אם שה” = ס”ת **מרמה** ופעמיים התיבות אם מלמד מהם המתנות האמיתיות שצריך לתת ולא משהו אחר. ד. זהו האדם שנאמר ”ונתן” ורמזו גם על האישה. **תזבח אם שור** = ר”ת **אשה** גם נכללת בעניינים אלו. **מאת זבחי** = ר”ת **זמה** שזוהי גם דרך של שוחד ולהטיה בדין. (מעבדכם הנאמן א.ש.)

א. מראש חודש אלול עד לאחר יום הכיפורים הם ימי רצון, ואף שבכל השנה הקב”ה מקבל תשובה מן השבים אליו בלב שלם, מ”מ ימים אלו מובחרים יותר ומזומנים לתשובה **להיותם ימי רחמים וימי רצון**, כי בראש חודש אלול עלה משה רבינו אל הר סיני לקבל לוחות שניות, ונשתהה שם ארבעים יום וירד בעשרה בתשרי שהיה אז גמר כפרה שאמר לו הקב”ה ”סלחתי כדברך”, ומאז הוקדשו ימים אלו לימי רצון ויום עשירי בתשרי ליום הכיפורים.

ב. מכיון שאלה הם ימי תשובה, נוהגים לקום באשמורת הבוקר לומר סליחות ותחנונים **מיום ראש חודש אלול עד יום הכיפורים**.

ג. צריך לומר את הסליחות והתחנונים **בנחת ובמתינות ובכונה**, ואסור להזכיר י”ג מדות שלא בכונה, ומה שנהגו לומר ”עננו אבינו” וכו’, ”עשה למען שמך” וכו’ במהירות, יש לבטל מנהגם.

ד. הזמן הראוי ביותר לאמירת סליחות בימים אלה - **מחצות הלילה** ואילך, שאז הוא עת רצון והתעוררות מידת הרחמים, וזמן חצות הלילה הוא שתיים עשרה שעות לאחר חצות היום כשהחמה בראש כל אדם, דהיינו בסוף שש שעות זמניות מזריחת החמה עד שקיעתה, ומ”מ קהל ועדה שאין באפשרותם להשכים לסליחות בעוד לילה, **יכולים לומר סליחות בשעות הבוקר המוקדמות**, או אפילו לפני תפילת מנחה, ויחיד שנמצא בבית הכנסת שנוהגים שם לומר סליחות לפני חצות הלילה, **ישב בדד וידום** ולא יענה עמהם י”ג מידות.

ה. תלמידי חכמים ובחורי ישיבה שאי אפשר להם לקום יום יום באשמורת לסליחות - שדרכם לעסוק בתורה בתחילת הלילה, ואם ישכימו לקום לסליחות יתבטלו מלימודם ביום, **ישתדלו על כל פנים לקום בקצת לילות**, כגון בשני ובחמישי להשתתף עם הציבור באמירת הסליחות ואם הולכים לישון אחר חצות הלילה נכון שיאמרו קצת סליחות לפני שישנו לאחר עריכת סדר תיקון חצות.

ו. פקידים ופועלים שכירים ומלמדי תינוקות שאינם רגילים להשכים לקום בעוד לילה, ואם ישכימו לסליחות קיים חשש שלא יוכלו לעשות מלאכתם באמונה, רשאים להמנע מלקום יום יום, **וישכימו לפרקים בשני ובחמישי ובעשרת ימי תשובה**.

ז. הסליחות שנאמרו בלשון ארמית (תרגום), כגון ”רחמנא” **אין ליחיד לאומרים**, מפני שאין מלאכי השרת מכירים בלשון הארמית, ולכן כשעדיין לא באו עשרה להשלים מניין, ידלג השליח צבור ”רחמנא” ושאר סליחות הנ”ל וכשיבאו עשרה יחזרו ויאמרום בעשרה.

ח. הקמים באשמורת לומר סליחות, **יברכו כל ברכות השחר עם ברכות התורה**, ורק לאחר מכן יאמרו הסליחות הכוללות מזמורים ופסוקים מפני שיש אומרים שאין לומר שום פסוק אפילו דרך בקשה ותחנונים לפני ברכות התורה - ונכון לחוש לסברתם.

ט. משנכנס חודש אלול כשכותב אדם אגרת לחברו, צריך לרמוז בהתחלתו שמבקש עליו - **”לשנה טובה תכתב ותחתם”**.

י. מנהג חסידות להחמיר לבדוק בחודש אלול את התפילין, אבל אין זה חיוב מעיקר ההלכה. ובמזוזות, מעיקר ההלכה חייב לבדוק פעם אחת בכל שלש שנים ומחצה, ומנהג חסידות להחמיר לבדוקן באלול מדי שנה בשנה.

יא. מותר ומצווה לעשות נישואין בכל ימי חודש אלול, ואין בזה כל חשש לא מצד ההלכה ולא מצד מנהג, וכן המנהג פשוט בכל תפוצות ישראל.

" ואבותינו סיפרו לנו "

לא מסובב את הראש

דממה בבית המשפט. השופט מכחכח בגרונו, בעוד רגע יפתח את משפטו של הרוצח המפורסם ביותר במחוז. עורך דינו של הנאשם מניע את רגליו בעצבנות ומתופף על השולחן שלפניו בחוסר מנוחה, הוא יודע שהסיכוי של הלקוח שלו קלוש מאוד.

"החשוד היושב לפנינו", מתחיל השופט להקריא מתוך התיק שלפניו, 'הובא לפני בית המשפט בחשד לביצוע רצח בודון ובכוונה תחילה, כל הראיות מוכיחות בעליל כי החשוד שלפנינו הוא זה שביצע את הרצח, כל אלה בהוכחות ישירות ולא נסיבתיות". השופט סוגר את התיק באדישות מה ומבקש מהתובע לעלות אל הדוכן.

"כפי הידוע לכל הנוכחים כאן" פותח התובע במשא קטגוריה נמלץ, נושא את עינו אל הנאשם במבט מבשר רעות, "לא תרצח" הוא הדיבר השישי בעשרת הדיברות. כאנשים מאמינים וכמדינה מוסרית אנו מחויבים לצו זה באופן מוחלט. החשוד שלפנינו זלזל בערך העליון של קדושת החיים, ולפי כל הראיות שיוצגו בהמשך, רצח במזיד ובכוונה תחילה, ועד כה אף לא הביע כל סימני חרטה. אבקש מחבר המושבעים להתייחס בכובד הראש הראוי למשפט זה, ולזכור כי העונש המוכר בחוק למעשה מסוג זה הינו מוות".

בזה אחר זה עולים העדים אל הדוכן ותחת אזרה חמורה לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת, הם מוסרים את עדויותיהם שסוגרים את המעגל ומהדקים את החבל סביב צווארו של החשוד. שלב הראיות והעדים תם והתובע נעמד לנאום מסכם, הוא פונה אל המושבעים בשנית ומבקש שלא יהססו להאשים את האיש למען ישמעו ויראו: "כל הראיות מוכיחות שהאיש הזה הוא הרוצח. אל תהססו".

רשות הדיבור ניתנת לסנגור: "אני יודע שכל הראיות מצביעות על מרשי, להגנה לא היה שום דבר רציני לומר לכם עד עכשיו, אני יודע גם את זה. אני יודע שכולכם כאן, עד אחרון הסקרנים באולם בטוחים שהאיש הזה הוא הרוצח. ואני גם יודע שאתם חבר המושבעים עומדים לחרוץ את דינו של הנאשם מתוך בטחון מלא שהאיש אשם. אז זהו, שלפני שתיכנסו לחדר הישיבות ותחרצו את דינו, אני רוצה שתקדישו עוד חמש דקות של המתנה. בחמש דקות אלו אוכיח לכם שהנאשם חף מכל אשמה. אני מודיע בזאת, כי בעוד חמש דקות בדיוק תפתח הדלת השמאלית, והנרצח, האיש שאתם טוענים שמרשי רצח בדם קר ייכנס מבעד לדלת חי וקיים, כך שהמשפט כולו אינו רלוונטי..."

אפשר לחתוך את הדממה בסכין. הודעתו של הסנגור מותירה את כולם פעורי פה, עיני כולם מכוונות אל הדלת השמאלית משם אמור להיכנס הנרצח...

השעון מתקתק, דקה ועוד דקה חולפת, חלפו כבר חמש דקות ארוכות, וגם השישית חולפת, אף אחד לא נכנס כמובן, הדלת נותרת סגורה.

"סליחה. שיקרתי!" מכריז הסנגור, "אבל רק רציתי שתדעו שבהתאם לחוק, אי אפשר להאשים אדם כאשר אשמתו לא הוכחה במאת האחוזים מעבר

לכל ספק. ברגעים אלו ראינו כי אף אחד כאן באולם, גם לא כבוד השופט והתובע, אינו בטוח באשמתו של מרשי. כולם, ללא יוצא מן הכלל הסתובבו לכיוון הדלת והמתינו לראות את הנרצח מגיע. בהתאם לחוק אבקש לזכות את מרשי מכל אשמה..." האולם כמרקחה. הסנגור הבריק, אין ספק. עורכי דין מתמחים דנים בלהט על התרגיל המבריק שעשה הסנגור, ורק השופט נראה מנומנם ואדיש לכל המהומה שמסביב. הוא מכה בפטישו שוב ושוב עד שהשקט חזר לשרור.

"אבקש להסב את תשומת לבו של הסנגור הנכבד וחבר המושבעים", אומר השופט, "כי בו בזמן שכולם סובבו את ראשם אל הדלת, היה כאן איש אחד שלא הניד את ראשו. הנאשם! האיש הזה שרצח במו ידיו ידע שאין מצב שהנרצח ייכנס מבעד לדלת, הוא לא סובב את ראשו. ועכשיו היכנסו לחדר הישיבות והאל בשמיים ינחה אתכם בהחלטה נכונה."

כשהאמת ברורה שום דבר לא יכול להניא אותנו לסובב את הראש הצידה, אף לא במעלה אחת. התורה, בפרשה זו, מתארת מצב מדהים:

איש בעל יכולות מדהימות מגיע ומוכיח באותות ובמופתים שיש ממש בעבודת האלילים, הוא מצליח לשנות סדרי בראשית ודבריו מתקיימים אחד לאחד. ובני ישראל עתידים לעמוד מול האיש הזה ולשאול את עצמם איך להתייחס אליו? האם האותות והמופתים אכן מוכיחים שיש ממש בעבודת האלילים? האם יזנחו את האמת, את תורת משה ואלוהי ישראל וילכו אחרי נביאי השקר?!

לא! הם לא יסובבו את הראש. עליהם להיות בטוחים באמת הנצחית שלהם, לאחוז באמונתם במלוא העוצמה ולדעת ש'אין עוד מלבדו', ומתוך ידיעה ברורה זו הם מתמודדים עם כל אחיזת עיניים שהיא. והיכולת המדהימה שלו, אינה אלא ניסיון:

"לא תִּשְׁמַע אֶל דְּבַר הַנְּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא, כִּי מִנְּסֻחַ ה' אֵלֶיְכֶם אֲתָכֶם, לְדַעַת הַיִּשְׂרָאֵל אֲהַבִּים אֶת ה' אֵלֶיְכֶם בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם".

מדובר בניסיון, בהעמדה במבחן. כי מי שהאמת ברורה לו, אינו מסב את ראשו. זו כוחה של האמת.

"והוגד לך ושמעת..." (יו, ד)

בשבת קודש פרשת משפטים שבת רבי יוסף תאומים בעל ה"פרי מגדים" בפרנקפורט. בבית הכנסת עלה "מגיד" דרשן אורח, שדרש בפני הקהל חידושים ורעיונות בהלכה ובאגדה והציג את הדברים כאילו נתחדשו לו בעצמו. לאחר הדרשה ניגש אליו ה"פרי מגדים" ואמר: כבודו דרש הרבה בפסוקי הפרשה וביארם, ברצוני לומר לו גם כן פירושו של פסוק מפרשתנו. "והוגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל". וכך מפרש אני: "והוגד לך ושמעת" - גם אם אמרו לך דברי תורה ושמעת מאחרים, "ודרשת היטב" - הפלאת לדרוש היטב באוזני הקהל, ואפילו ש"הנה אמת נכון הדבר". כל החידושים אמיתיים הם. כיון שלא חידושיך הם ואתה מציגם כשלך - נעשתה התועבה הזאת בישראל" ופסול הדבר.